येषां प्रकोपाद्दैवर्यात्प्रच्युतो ऽकृमनिन्दिते ।
प्राणयात्रां न विन्दे च दुष्खितः क्षुधयान्वितः ॥ १८ ॥
येषां कृते न सत्कारमकुर्वन्मयि नैषधाः ।
त इमे शकुना भूत्वा वासो ऽप्यपहरन्ति मे ॥ १९ ॥
वैषम्यं परमं प्राप्तो दुष्खितो गतचेतनः ।
भर्ता ते ऽहं निबोधेदं वचनं हितमात्मनः ॥ २० ॥
एते गच्छन्ति बहवः पन्थानो दक्षिणापथं ।
ऋक्षीमूलवन्तं च समतिक्रम्य पर्वतं ॥ २१ ॥
एष विन्ध्यो महाशैलः पयोज्ञी च समुद्रगा ।
आश्रमाश्च महर्षीणां बहुमूलफलान्विताः ॥ २२ ॥
एष पन्था विदर्भाणामसौ गच्छति कोशलान् ।
अतः परं च देशो ऽयं दक्षिणो दक्षिणापथः ॥ २३ ॥
एतद्वाक्यं नलो राजा दमयन्तीं समाहितः ।
उवाचासकृदार्त्तो हि भैमीमुद्दिश्य भारत ॥ २४ ॥
ततः सा वाष्पकलया वाचा दुष्खेन कर्षिता ।
उवाच दमयन्ती तं नैषधं करुणं वचः ॥ २५ ॥
उद्वेजते मे हृदयं सीदन्त्यङ्गानि सर्वशः ।
तव पार्थिव संकल्पं चिन्तयन्त्याः पुनः पुनः ॥ २६ ॥
हृतराज्यं हृतद्रव्यं विवस्त्रं क्षुत्तृषान्वितं ।
कथमुत्सृज्य गच्छेयमहं त्वां निर्जने वने ॥ २७ ॥
श्रान्तस्य ते क्षुधार्त्तस्य चिन्तयानस्य तत्सुखं ।
वने घोरे महाराज नाशयिष्याम्यहं क्लमं ॥ २८ ॥
न च भार्यासमं किंचिद्विद्यते भिषजां मतं ।
औषधं सर्वदुष्खेषु सत्यमेतद्ब्रवीमि ते ॥ २९ ॥